

Asia: VN/7972/2025

Lausuntopyyntö digitaaliseen maanpäälliseen joukkoviestintäverkkoon myönnettävien verkkotoimilupien hakuilmoitusluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yle esittää seuraavaa lausuntonaan digitaaliseen maanpäälliseen joukkoviestintäverkkoon myönnettävien verkkotoimilupien hakuilmoitusluonnoksesta eli antenni-tv-verkkotoimilupaehtojen luonnoksesta. Tästä lausunnon julkisesta versiosta on poistettu Yleisradion liikesalaisuudet.

Ylen ehdotus verkkotoimiluvan peittoaluemääräykseksi - verkko-operaattorin velvollisuus vain 99,96 %

Ylen lisäysehdotukset LVM:n luonnokseen merkitty (LISÄYS ALKAA) ja poistoehdotukset (POISTO ALKAA):

Toimiluvan mukainen verkko on kanavanipussa A rakennettava siten, että verkko kattaa 11.1.2027 mennessä Manner-Suomen väestöstä (MUUTOS ALKAA) 99,96 % (MUUTOS PÄÄTTY) prosenttia. (POISTO ALKAA) Toimiluvanhaltija voi toteuttaa osan väestöpeittovaatimuksesta, enintään 0,04 prosentin väestöpeiton osalta, käyttämällä satelliittia tai muuta vaihtoehtoista jakelutekniikkaa, esimerkiksi laajakaistapohjaista televisio-ohjelmien vastaanottoa siten, että valtakunnallisten julkisen palvelun sekä yleisen edun kanavien näkyvyys taataan ja vastaanoton hinta sekä lähetysten laatu vastaa olennaisilta osiltaan antennitelesioverkon vastaanottoa. Vaihtoehtoisen jakelutekniikan välityksellä toteutettavien televisiolähetysten on oltava katsottavissa televisiovastaanottimella. Toimiluvanhaltijan on sovittava jakelupalvelun hankinnasta yhteistyössä Yleisradio Oy:n ja ohjelmistotoimiluvanhaltijoiden kanssa siten, ettei siitä aiheudu kohtuuttomia kustannuksia toimiluvanhaltijalle, Yleisradio Oy:lle tai ohjelmistotoimiluvanhaltijoille. Mikäli vaihtoehtoisen jakelutavan välityksellä toteutettavien televisiolähetysten vastaanottamisesta aiheutuu kuukausittaisia kustannuksia ja kuluttaja hyötyy toteutuksesta myös muulla tavoin, vastaa kuluttaja kohtuullisista kuukausikustannuksista. (POISTO PÄÄTTY)

Kanavanipuissa A ja B toimiluvanhaltija on velvollinen rakentamaan toimiluvan mukaisen verkon yli 50 asukkaan katvealueille. Epäyhtenäisten katvealueiden asukasmäärät lasketaan yhteen, mikäli kyseiset katvealueet jäävät saman, halkaisijaltaan 20 kilometriä olevan, ympyrän sisään eli olisivat

peitettävissä yhdellä tavanomaisella täytelähettimellä. Tätä pienemmät katvealueet voidaan rakentaa vaihtoehtoisilla jakeluteillä.

Kanavanippu A osoitetaan ensisijaisesti Yleisradiolle ja kaupallisille yleisen edun kanaville. Yleisradion kanavien ja kaupallisten yleisen edun kanavien tulee olla kaikkien Suomessa asuvien vapaasti vastaanotettavissa.

(POISTO ALKAA) Toimiluvanhaltijan on samalla annettava Liikenne- ja viestintävirastolle selvitys peittoalueen ulkopuolelle jäävistä kotitalouksista, niiden sijainnista ja siitä, miten tämä enintään 0,04 %:n osuus väestöpeittovaatimuksesta toteutetaan vaihtoehtoisilla jakelutavoilla. (POISTO PÄÄTTY)

(LISÄYS ALKAA) Verkkotoimiluvan haltija on velvollinen toimittamaan Traficomille, Yleisradiolle ja ohjelmistotoimilupien haltijoille sähköisessä käyttökelpoisessa muodossa sellaiset tarkat tiedot verkon peittoalueesta, että tiedot mahdollistavat peittoalueen ulkopuolelle jäävien rakennusten tunnistamisen tarkasti. (LISÄYS PÄÄTTY)

Ylen perustelut peittoaluemääräysehdoitukselle

a) Yleisradion tv-kanavien jakelun järjestämistä valvoo Ylen hallintoneuvosto osana YleL 7 §:n mukaisen julkisen palvelun tehtävän toteutumisen valvontaa. LVM:n rooliin Yleisradion tv-kanavien jakelun järjestämisessä kuuluu lähinnä SVPL 24 § "Yleisradio Oy:n oikeus televisioverkon kapasiteettiin" mukaiset tehtävät.

b) Ylen tv-kanavien vastaanotto antenni-tv-verkon peittoalueen ulkopuolella on järjestetty digi-tv-siirtymästä lähtien satelliitti-tv-palveluna. Satelliitti tv-palvelun tuottaa nykyään pohjoismainen satelliitti-tv-operaattori Allente, jonka kanssa Yle on tehnyt toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen satelliitti-tv-palvelusta. Antenni-tv-verkon ulkopuolelle jäävä 0,04 % kotitalouksista on laskennallisesti ($0,04 \% * 2,8 \text{ M kotitaloutta} =$) suuruusluokkaa tuhat kotitaloutta. Ylen arvion mukaan Allenten katvealueille tarkoitettua satelliitti-tv-palvelua käyttää tosiasiaassa alle 500 kotitaloutta, todennäköisemmin vain suuruusluokkaa 100 - 200 kotitaloutta. Satelliitti-tv-palvelun merkitys katvealueen kotitalouksien kannalta on vähentynyt voimakkaasti tv-vastaanottoon sopivien 4G- ja 5G-laajakaistaliittymien saatavuuden lisääntyessä lähes koko väestön kattavaksi. Nyt voimassa oleva Ylen ja Allenten välinen sopimusjärjestely tuottaa voimassa olevassa A-muxin verkkotoimiluvassa määrätyn lopputuloksen.

c) Voimassa oleva Ylen ja Allenten välinen antenni-tv-verkon peittoalueen ulkopuolisen vastaanoton sopimusjärjestely periytyy digi-tv-siirtymän ajalta. Sopimusjärjestely muotoutui aikana, jolloin antenni-tv-verkko-operaattorin velvollisuutena oli verkkotoimilupaehdon mukaan tuottaa 99,96 %:n väestöpeittoa, eikä antenniverkon peittoalueen ulkopuolisesta peitosta ollut mitään määräyksiä verkkotoimiluvassa. (ks. A-muxin verkkotoimilupa 2010-2017, VN päätös 8.10.2009). VN-päätöksellä

12.11.2015 A-muxin verkkotoimilupaan 10.1.2017-10.1.2027 muutettiin peittoaluevelvollisuus nyt voimassa olevan 100 % vaatimuksen mukaiseksi:

“Toimiluvanhaltijan on rakennettava toimiluvan mukainen verkko kanavanipussa A siten, että verkko kattaa 10.1.2017 mennessä Manner-Suomen väestöstä 100 prosenttia. Toimiluvanhaltija voi toteuttaa osan väestöpeittovaatimuksesta, enintään 0,04 prosentin väestöpeiton osalta, käyttämällä satelliittia tai muuta vaihtoehtoista jakelutekniikkaa, jolla turvataan valtakunnallisten julkisen palvelun ja yleisen edun kanavien näkyvyys sekä lähetysten riittävän samanlainen laatu ja vastaanoton hinta kuin käytettäessä jakelutienä antennitelevisioverkkoa. Verkko-operaattorin on sovittava jakelupalvelun hankinnasta yhteistyössä kanavanipussa toimivien ohjelmistoyritysten kanssa.”

Vuoden 2015 verkkotoimilupapäätöksessä ei havaintojemme mukaan perustella tätä “0,04 % vaihtoehtoista jakelutekniikkaa” -verkkotoimilupaehto. Ylen käsityksen mukaan tämä ehto oli osa tuolloista pohdintaa siitä, miten laajakaistaverkkojen kehitys tv-sisältöjen jakelutienä etenee.

d) Antenni-tv-verkon ulkopuolista vastaanottoa koskeva verkkotoimilupaehdoluonnos on useiden lauseiden osalta hyvin tulkinnanvarainen. Tulkinnanvaraisuus voi aiheuttaa erimielisyyksiä ja tutkintapyyntöjä Traficomille, sekä Traficomin hallintopäätöksiä, joista voi edelleen seurata valitusprosesseja. Samalla kun toimilupaehto on joustava, se on myös riitaherkkä, kun toimilupaehdoon ei ole rakennettu mekanismeja nopealle erimielisyyksien selvittämiseksi tilanteessa, jossa antenni-tv-verkko-operaattorin, Yleisradion ja antenni-tv-verkon ulkopuolista jakelua tarjoavan satelliitti- tai laajakaistaoperaattorin täytyy saada joutuisasti sovittua antenni-tv-verkon ulkopuolisen tv-vastaanoton järjestämisestä.

e) Jos Yle päätyisi etsimään vaihtoehtoja Allenten satelliitti-tv-palvelulle, niin Yleisradiolla olisi erilaisia teknisiä vaihtoehtoja Ylen tv-kanavien antenni-tv-verkon ulkopuolisen vastaanoton järjestämiseksi. Vaihtoehtoja voivat olla ainakin muut satelliitti-tv-palvelut, maanpäälliset langattomat laajakaistaverkot ja satelliittilaajakaistapalvelut. Nämä antenni-tv-verkon ulkopuolisen vastaanoton järjestämiseen soveltuvat teknologiat ja erityisesti niiden tosiasiallinen toimivuus antenni-tv-verkon ulkopuolisella äärimmäisen harvaan asutulla haja-asutusalueella kehittyvät jatkuvasti. Tästä seuraa, että Allenten satelliitti-tv-palvelulle tulevaisuudessa mahdollisesti harkittavaa korvaajaa ei ole mahdollista arvioida päätettäessä vuonna 2027 voimaantulevan verkkotoimiluvan ehdoista. Tämä onkin otettu huomioon muotoilemalla toimilupaehdon luonnos teknologianeutraaliksi. Teknologisen kehityksen huomioon ottava neutraliteetti kuitenkin ulotu antenni-tv-verkon ulkopuolisen tv-katselun järjestämisen sopimusrakenteeseen. Toimilupaehdon luonnos määrää verkko-operaattorin velvollisuudeksi järjestää ja sopia antenni-tv-verkon ulkopuolisen tv-katselun järjestämisestä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että toimilupaehdon luonnoksen mukaan antenni-tv-verkko-operaattorin on neuvoteltava sopimus jonkun satelliitti- tai laajakaistaoperaattorin kanssa. Yleisradio mediapalvelujen julkaisijana on rakenteellisen roolinsa takia sopimus- ja yhteistyösuhteessa lähes kaikkien Suomessa toimivien tv-jakeluun sopivien tietoliikenneverkkojen operaattorien kanssa. Näiden jo olemassa olevien verkko-operaattoriyhteistyösuhteidensa takia Yle kykenee joustavammin ja matalammilla kustannuksilla sopimaan myös antenni-tv-verkon ulkopuolisen vastaanoton järjestämisestä.

f) Yleisradio katsoo, että verkkotoimilupakauden vaihtuminen antaa mahdollisuuden olemassa olevan sääntelyn yksinkertaistamiseen ja sääntelytaakan keventämiseen, mikä on Suomen sääntelypolitiikan yleisten tavoitteiden mukaista. Keveämpi toimilupasääntely mahdollistaa teknologisen ja kaupallisen kehityksen joustavan hyödyntämisen sekä vähentää myös Traficomille yksityiskohtaisten toimilupaehtojen valvonnasta aiheutuvaa kuormitusta. Seuraavassa verkkotoimiluvassa ehto antenni-tv-verkon peittoalueen ulkopuolisesta tv-vastaanotosta tulisi määrittää ottaen huomioon tähänastiset kokemukset sekä myös Ylen toiminnan valvontaa koskeva tehtäväjako valtioneuvoston ja toisaalta eduskunnan toimielimen Yleisradion hallintoneuvoston välillä. Yle katsoo, että palaaminen vuoteen 2017 asti voimassaolleen A-muxin peittoaluevelvoitteeseen 99,96 % on paras vaihtoehto.

Holopainen Janne
Yleisradio Oy